

Adri van Nimwegen (4 juli 1939 Wemeldinge)
Parlevinker geweest van 1958 tot 1975 (textielboer)
Vader Corstiaan Jan van Nimwegen was parlevinker van 1935 tot 1974

Parlevinker worden.

Parlevinker wordt je meestal van vader op zoon. Zo ook in mijn geval. Mijn vader echter was een ander verhaal. Als zoon van een veerschipper werd hij op 12 jarige leeftijd matroos bij een oom die op de binnenvaart voer. Op zeer jonge leeftijd werd mijn vader kapitein op een bergingsvaartuig wat op Wemeldinge op station lag. Daar leerde hij mijn moeder kennen die als schippersdochter in Wemeldinge een baan aan de wal gevonden had. Na hun trouwen begon mijn moeder een textielwinkel in het dorp. Na verloop van tijd rees bij mijn vader het plan om met de handel van mijn moeder te gaan "parlevinken" op de sluis in Wemeldinge. Zo was een parlevinker "geboren" Als kind reeds, met water in mijn bloed, wist ik zeker dat ik naar de Grote Vaart wilde. In de schoolvakanties was ik altijd aan boord bij een oom die beurtschipper op Rotterdam was. In de vakantie na mijn Mavo opleiding zou ik met een stage-contract van de Kon. Rotterdamse Lloyd op zak naar de zeevaartschool in Vlissingen gaan. Het noodlot besliste anders, ik werd deelgenoot van een ernstig auto-ongeluk waarbij ik een nekwerfelfractuur opliep en zodoende afgekeurd werd voor de zeevaart. Dan ga je op zoek, eerst op een binnenschip, steenkool varen van Stein in Limburg naar Kampen, overdag stilliggen en 's avonds en 's nachts de baggermolens en zuigers van de Zuiderzeewerken bunkeren. Die werkten toen nog allemaal op stoom. Een paar reisjes Rooie Schweiss op de tanker Almandin, Antwerpen -Basel, allemaal helemaal tot ongenoegen van de ouwelui. "We kunnen je hier veel beter gebruiken" heette het. Dus op een gegeven ogenblik ging ik met mijn vader mee naar de sluis en was ik parlevinker.

Parlevinker zijn

Op zich een heel mooi beroep, maar wel op je post van 's morgens vroeg, bij de eerste schutting om 6 uur, tot 's avonds laat, soms erg laat, zes dagen in de week Een parlevinker heeft meestal een vaste klantenkring, die bestond uit b.v. een rederij of een familie, kwam je bij de één aan boord als leverancier, kwam je ook bij z'n broer of z'n neef b.v. Dat was gebruikelijk, zo ook bij bepaalde firma's. Tegenwoordig heeft iedereen aan de waterkant wel Marine Traffic op z'n computer of Ipad met AIS zodat je elk schip over heel de wereld van minuut tot minuut kunt volgen. Vroeger moest je het hebben van horen zeggen. Wanneer

een klant iets bestelde wat bij terugkomst in Wemeldinge geleverd moest worden, was je verplicht om passerende kennissen of familie te vragen wanneer die of die verwacht kon worden. En dan maar afwachten, even naar "de punt" of 's avonds naar Hansweert gaan kijken of je klant al in de buurt was. Een parlevinker herkende de klanten meestal al op verre afstand. Eén parlevinker, Jan Koopman de slager, was daar een kei in, als je twijfelde welk schip er, op kilometers afstand aan kwam vroeg je het even aan Jan, altijd raak!

Het was een gezellige tijd, vooral als het even iets rustiger was met de vaart, dan werd er achter "de Wacht", een gebouw op de grote sluis, vergadert en soms als er eens een parlevinkerjarig was werd er een advertentie in de Scheldebode gezet zo van, die of die is morgen jarig met de mededeling: zo laat aanwezig en..... borrel-glaasjes meebrengen.

De jarige móest dan wel een fles meebrengen ! Op zich niet zo'n probleem want in die tijd was er nog het z.g. Zollpakket. Dan kon de schipper die naar boven voer voor nog geen 3 gulden een fles cognac of andere drank bestellen aan Lobith en een slof met 10 pakjes sigaretten brachten de schippers voor ons mee, ook maar voor 3 tot 4 gulden. Je had gewoon je vaste leveranciers ervoor. Vaak kwam een klant 's avonds even buurten en dan werd er in die tijd een colacognacje en door de dames een Martini gedronken, soms wel eens eentje meer. Zelf bewoonde ik met mijn vrouw, die natuurlijk een schippersdochter was, een winkelpand direct aan de waterkant. Het gebeurde in de winter als er vroeger "Feier-abend" gemaakt werd dat een kennis of klant of familie even met de schijnwerper in onze woonkamer scheen om z'n komst aan te kondigen en dan was het: jas aan, draadje aanpakken en werd de loopplank of de zwierboom uitgegoid vlak voor de deur en je had weer visite. In die tijd was nog niet iedereen in het bezit van marifoon, dus mooie gelegenheid om van jouw telefoon gebruik te maken. Als er b.v. niet gevaren kon worden vanwege mist of harde wind liepen er ook constant mensen binnen om even te bellen of wat te kopen. Daarna werd de plaatselijke horeca nog met een bezoek vereerd, want ja ze moesten toch "even gaan bellen" Kwamen ze natuurlijk meestal iets later terug aan boord.

Als parlevinker was het normaal dat je allerlei diensten deed voor je klanten, zoals post ontvangen, rederij berichten overbrengen naar de schippers, taxiritjes naar de dokter b.v. of een bestellijst bij de kruidenier of groenteboer brengen of de kinderen die op een internaat zaten ophalen of wegbrengen omdat de meeste schippers toen nog geen auto aan boord hadden.

Dat moest dan meestal vlug gebeuren tussendoor een schutting wat natuurlijk niet altijd lukte en ja dan moest je ze achterna brengen, soms naar Hansweert ook wel naar Dordt, want een schipper wacht niet tot iedereen aan boord is , navigare necesse est, ofwel, er moet gevaren worden,..... punt. Zo dacht men ook

bij Waterstaat. Men besloot een nieuwe, snellere verbinding te maken tussen Antwerpen en de rivier. Het Schelde-Rijn kanaal. Dat zag er beroerd uit voor ons. Onze klanten die op Antwerpen voeren, die zouden ongetwijfeld niet meer langs Wemeldinge en Hansweert komen.

Parlevinker-af

De parlevinkers, er waren er van diverse pluimage, ze werden overigens allemaal boer genoemd, zoals b.v. olieboer, textielboer, mosselboer, pilleboer (Leo met batterijtjes) sigareboer, schoeneboer, zijn dan ook van meet af aan in de weer geweest voor het geval hun zaak teloor zou gaan, om te proberen een ventvergunning te bemachtigen voor het nieuwe kanaal. Dat werd eerst toegezegd echter later pertinent geweigerd. Vervolgens werd geprobeerd om bij Rijkswaterstaat in dienst te komen. Nou dat werd volmondig door minister Westerterp beloofd, maar achteraf is slechts een enkele parlevinker er in geslaagd dat te bereiken

Zelf ben ik bij een groothandel aan de wal terechtgekomen als toonzaalverkoper en later doorgestroomd als filiaalleider, wat de eerste paar jaar aanvoelde als gevangene, we waren de vrijheid wel erg goed gewend. Maar ach, alles went. Ik heb later en tot op vandaag vooral veel profijt gehad van mijn dagelijkse omgang met vooral Franse en Duitse klanten vanwege de taal. Toegegeven dat ik altijd al iets had met vreemde talen, maar ook voor dialecten zoals het Elzas en het Beiers, het Antwerps en Gents en niet te vergeten het Zwitsers, dat moet je liggen.

Al wonen we nu in Wemeldinge niet meer direct aan het water, de vaart blijft voor ons toch nostalgie.

De drukke scheepvaart in Wemeldinge heeft plaats gemaakt voor een jachthaven maar voor de echte parlevinker gaat er niets boven het vooral jachtige maar toch prachtige leven van de binnenvaart wat in het najaar en winter natuurlijk ook zijn minder mooie kanten heeft.

Gelukkig kunnen we terug zien op een mooie tijd en genieten nu in goede gezondheid van een welverdiende rust.

Herinnering uit mijn jeugd:

De textielwinkel van mijn ouders was aan de Dorpsstraat op nr. 53. Dit huis werd nieuw gebouwd in 1950, nadat het winkelpand in het laatste jaar van de oorlog door een Engelse voltrefter werd platgebombardeerd. Doel was het Duitse

afweergeschut wat op de torentrans van het toenmalig Gemeente huis was geïnstalleerd. Twee bommen werden gegooid, één te vroeg, die kwam op ons huis en de tweede was net te laat die viel op de bloemenkas van bakker Hannewijk, waar natuurlijk geen raam meer van heel was. Ons huis was één grote puinhoop. Wij waren op dat moment uit voorzorg met de hele familie de grote kelder onder het huis ingegaan en hebben het wonder boven wonder allen overleefd. Ik herinner me nog steeds nadat de stofwolken wat opgetrokken waren dat je vanuit de kelder zo naar de blote hemel keek. Na de oorlog hebben mijn ouders tot de nieuwbouw tijdelijk een woning aan de Dorpsstraat op nummer 81, ingericht als winkel.

Zelf hadden wij een textielwinkel in Wemeldinge aan de Westelijke Kanaalweg op nummer 51: wat in 1911 gebouwd was voor een voormalig parlevinker de Mul die toen kruidenier was.

Adri van Nimwegen
ex textielboer